

Ks. dr hab. Piotr Goliszek, prof. KUL
Instytut Nauk Teologicznych
Katedra Katechetyki Szczegółowej i Współczesnych Form Przekazu Wiary
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie

Recenzja

osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego ks. dra Wojśława Wojciecha Czupryńskiego w związku z jego wnioskiem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych w dyscyplinie nauki teologiczne, wykonana na podstawie uchwały nr 52 Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Teologiczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 18 maja 2022 r. oraz na podstawie decyzji Rady Doskonałości Naukowej (znak sprawy DRNK.Z7.400.2.2022 z dnia 25 kwietnia 2022 r.).

1. Kwalifikacje naukowe Habilitanta

Książd dr Wojśław Wojciech Czupryński (ur. 16 maja 1975 r. w Kętrzynie) jest osobą znaną w środowisku naukowym katechetów polskich. Po ukończeniu szkoły średniej i zdaniem egzaminie dojrzałości podjął studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym „Hosianum” w Olsztynie w ramach Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

W 2000 roku otrzymał tytuł magistra teologii na podstawie pracy: *Oczekiwanie mesjańskie u proroków wygnaniowych* napisanej pod kierunkiem ks. dra hab. Bogdana W. Matysiaka, prof. UWM w Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. W tym samym roku 27 maja przyjął święcenia prezbiteratu, a następnie został skierowany do pracy duszpasterskiej. Trzy lata później rozpoczął studia specjalistyczne (licencjacko-doktoranckie) na Wydziale Teologicznym w zakresie katechetyki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (2003-2007).

W 2007 r. uzyskał tytuł licencjata kościelnego na podstawie odbytych studiów specjalistycznych w zakresie katechetyki, a także pracy magisterskiej w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W 2011 roku uzyskał stopień doktora nauk teologicznych w zakresie katechetyki na podstawie odbytych studiów i rozprawy doktorskiej: *Deuterokatechumenat w procesie odnowy parafii według ks. Franciszka Blachnickiego* napisanej pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Kazimierza Misiaszka. Dysertacja została wydana drukiem pt.: *Odnowa parafii i duszpasterstwa. Deuterokatechumenalna koncepcja chrześcijańskiej formacji w myśli i dziele ks. Franciszka*

Blachnickiego, Biblioteka Wydziału Teologii UWM w Olsztynie, Olsztyn 2011, ss. 250 (ISBN 978-83-62872-091).

W latach 2009-2011 został zatrudniony jako asystent w Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Od 2011 roku jako adiunkt w Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, natomiast od 2020 roku na stanowisku adiunkta w Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie.

2. Ocena osiągnięć naukowych

Badania podejmowane przez ks. dra Wojśława Wojciecha Czupryńskiego oraz jego twórczość naukowa posiadają charakter różnicowany oraz wielowątkowy. Główne obszary jego zainteresowań można podzielić na trzy grupy:

A. Pierwszy obszar badawczy skupia się wokół kwestii związanych z odnową parafii oraz duszpasterstwa (eklezjologiczna dedukcja teologii pastoralnej); został przedstawiony w następujących publikacjach: *Mała grupa w procesie formacji i urzeczywistnienia się Kościoła w myśli ks. Franciszka Blachnickiego*, w: *Edukacja i formacja religijna współczesnej młodzieży. Problemy i wyzwania*, red. P. Duksa, Wydawnictwo Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum”, Olsztyn 2008, s. 34-45; *Mistagogia*, „Wieczernik” 2008, nr 157, Poznań, s. 4-10; *Pokazywać dobro w Kościele*, „Zeszyty Teologiczne Folia Theologica” 18 (2009) nr 46, s. 7-14; *Odnowa parafii i duszpasterstwa. Deuterokatechumenalna koncepcja chrześcijańskiej formacji w myśli i dziele ks. Franciszka Blachnickiego*, Biblioteka Wydziału Teologii UWM w Olsztynie, Olsztyn 2011, ss. 250; *Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki – liturgia miejscem urzeczywistniania i budowania Kościoła*, „Zeszyty Teologiczne (Folia Theologica)” 20-21 (2011-2012), nr 48-49, s. 49-65; *Parafia wspólnotą wspólnot*, „Zeszyty Teologiczne (Folia Theologica)” 20-21 (2011-2012), nr 48-49, s. 118-128; *Sakramenty inicjacji chrześcijańskiej powołaniem do udziału w życiu i misji Kościoła*, w: *Program duszpasterski na rok 2018/19, Zeszyt katechetyczny*, red. R. Buchta, Instytut Gość Media, Katowice 2018, s. 9-21.

Te zainteresowania badawcze Habilitanta wiążą się z doświadczeniem formacji we wspólnocie Ruchu Światło-Życie oraz duchową, duszpasterską i naukową twórczością ks. Franciszka Blachnickiego. Owocem licznych pastoralnych doświadczeń oraz naukowej refleksji Ks. F. Blachnickiego w przestrzeni duszpasterskiej praktyki został zaproponowany Kościołowi w Polsce katechumenalny styl formacji chrześcijan, urzeczywistniony w Ruchu Światło-Życie. Istotą tej koncepcji jest ścisłe, organiczne powiązanie katechezy z teologią pastoralną w jej eklezjologicznym ujęciu. Została ona oparta na posoborowej eklezjologii komunii, która zaleca, aby w parafialnym duszpasterstwie realny udział w misji Kościoła miały osoby świeckie. Chodzi o dowartościowanie ich roli w apostołskiej misji Kościoła oraz docenianie współpracy kapłanów ze świeckimi, z wzajemnym poszanowaniem właściwych sobie kompetencji. Ich aktywne zaangażowanie w życie Kościoła jako wspólnoty winno dokonywać się

poprzez ich czynny udział w liturgii, dziełach ewangelizacyjnych i charytatywnych oraz pełnienie posług i zadań w dziele urzeczywistniania wspólnotowej wizji parafii.

B. Drugim obszarem zainteresowań ks. dra Wojysława Wojciecha Czupryńskiego są zagadnienia związane z kerygmatyczną odnową katechezy i nową ewangelizacją. Wiąże się to z pracą dydaktyczną i formacyjną jako wykładowcy oraz duszpasterza akademickiego wśród studentów teologii. Duże znaczenie posiadają również przeprowadzone rekolekcje kerygmatyczne dla różnych ruchów i wspólnot religijnych. Postulaty stawiane podczas nich przez Habilitanta stanowią ciekawą propozycję dla edukacji i wychowania religijnego, szczególnie gdy analizuje kwestie związane z kerygmatyczną odnową katechezy i nową ewangelizacją. Uwzględniając zarówno współczesny kontekst społeczny i kulturowy, jak i nauczanie Kościoła, zwrócił uwagę na różne aspekty pastoralnej działalności Kościoła we współczesnym świecie. Ks. W. Czupryński trafnie wnosi postulat, że ewangelizacyjna i katechetyczna posługa Kościoła powinna najpierw obejmować osoby dorosłe; katecheza dorosłych jest bowiem fundamentem skutecznej formacji młodego pokolenia. Od dorosłych zależy realizacja katechumenatu rodzinnego, a także skuteczność wszelkiej katechezy dzieci i młodzieży.

Ksiądz dr W. Czupryński wyjaśnia również, że w kontekście procesu laicyzacji należy, oprócz szkolnego nauczania lekcji religii, jeszcze bardziej dowartościować katechezę parafialną opartą na ewangelizacji i mistagogii. Przy czym należy pamiętać, że skutecznym ewangelizatorem może być jedynie ten, kto sam doświadcza głębokiej relacji z Bogiem. Zwraca uwagę, że wciąż istnieje nagła potrzeba katechetów, których życie byłoby przekonującym świadectwem przeżywania wiary jako najcenniejszego źródła sensu i radości. Takie świadectwo musi stanowić argument współczesnego katechety.

Habilitant słusznie przypomina, że szczególnie w katechezie parafialnej konieczne jest przywrócenie głoszenia kerygmatu i przekazywanie doświadczenia wiary. Katecheza powinna prowadzić katechizowanych do odkrycia i przyjęcia prawdy, że w Piśmie Świętym zawarte zostało orędzie, które Bóg kieruje do człowieka. Wyraźnie trzeba podkreślać znaczenie słowa Bożego, liturgii i sakramentów w wychowaniu do chrześcijańskiej dojrzałości.

Analizy Habilitanta dotyczące kerygmatycznej odnowy katechezy i nowej ewangelizacji można znaleźć w następujących publikacjach: *Dowartościowanie formacyjnej funkcji Słowa Bożego w myśli i dziele ks. Franciszka Blachnickiego*, „Studia Katechetyczne” 2012, t. 8, s. 267-276; *Parafia w dziele „nowej ewangelizacji”*, „Studia Elbląskie” 2012, t. 13, s. 245-260; *Od akcji duszpasterskich do stałej formacji uczniów Jezusa*, w: *Rok Wiary inspiracją refleksji katechetycznej*, „Studia Katechetyczne” 2014, t. 10, s. 147-161; *Katechumenat wczoraj i dziś*, w: *Ut in omnibus glorificetur Deus. Księga pamiątkowa ofiarowana Siostrze Profesor Ambrozji Kalinowskiej*, red. M. Jodkowski, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2013, s. 83-100; *Nawrócenie pastoralne ku formacji katechumenalnej według ks. Franciszka Blachnickiego*, w: *W służbie Bogu i człowiekowi. Księga pamiątkowa na siedemdziesiąte piąte urodziny ks. kan. prał. dr. Wiesława Mikołaja Więcka*, red. A. Bielinowicz, Wydział Teologii UWM, Olsztyn 2013, s. 21-39; *Katecheza drogą do wiary dojrzałej*, w: *Jak*

przepowiadać dziś? Głoszenie Słowa Bożego w służbie chrześcijańskiej wiary, red. S. Dyk, W. Czupryński, Wydział Teologii UWM, Olsztyn 2014, s. 23-34; *Ewangelizacyjno-katechumenalny model przygotowania do sakramentu bierzmowania*, w: *Języki lustrami kultury*, red. A. Bielinowicz, Wydział Teologii UWM, Olsztyn 2014, s. 173-182; *Chrześcijańska nauka o człowieku w służbie wychowania*, w: *Misja Teologii w Uniwersytecie*, red. M. Jodkowski, A. Nalewaj, M. Piechocka-Kłós, Wydział Teologii UWM, Olsztyn 2015, s. 259-266; *Kerygmatyczny impuls w duszpasterstwie wobec kultury ponowoczesności*, w: *W służbie Bogu bogatemu w miłosierdzie w Archidiecezji i Metropolii Warmińskiej: księga jubileuszowa Księdza Arcybiskupa dra Wojciecha Ziemy Metropolity Warmińskiego i Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z okazji 50-lecia święceń prezbiteratu i 35-lecia sakry biskupiej*, red. K. Parzych-Blakiewicz, J.J. Pawlik, P. Rabczyński, M. Żmudziński, Wydział Teologii UWM, Olsztyn 2017, s. 81-89; *Jak przepowiadać dziś? Głoszenie Słowa Bożego w służbie chrześcijańskiej wiary*, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, Olsztyn 2014, ss. 142. (współredaktor: Stanisław Dyk); *Rekolekcje szkolne jako forma ewangelizacji dzieci, młodzieży i dorosłych*, Wydawnictwo UWM, Olsztyn 2018, ss. 138. (współautorzy: Anna Zellma, Hubert Tryk); *Korelacja nauczania religii z katechezą parafialną we współczesnym dyskursie polskich katechetów „Teologia i Człowiek” 49 (2020), nr 1, s. 87-107.* (współautor: Anna Zellma).

Habilitant poprzez powyższe publikacje kompetentnie włącza się w ogólnopolską dyskusję, przedstawiając swój punkt widzenia w sposób inspirujący i dojrzały. Należy także podkreślić, że Autor omawiane kwestie prezentuje otwarcie, uwzględniając różne perspektywiczne kierunki, nie zamykając zagadnień w sztywnych formułach i zdaniach teologicznych oraz sloganowych propozycjach praktycznych. Zauważyć należy, że jest to próba, często niełatwej, obiektywizacji i uwzględnienia spojrzeń i analiz innych naukowców.

C. Trzeci obszar badań obejmuje małżeństwo i rodzinę w kontekście współczesnych wyznań kulturowych. Okazuje się on wyjątkowy i najważniejszy wśród zainteresowań badawczych ks. dra Wojciecha Czupryńskiego, gdyż podejmuje on refleksje naukowe nad zagadnieniami bliskimi każdemu człowiekowi; dom i rodzina stanowią podstawowe miejsce życia i formacji człowieka. Istotnymi walorami środowiska, jakim jest rodzina są: naturalne więzi miłości, autorytet, spontaniczność, wspólnie spędzany czas, możliwość bezpośredniego wpływu poprzez świadectwo. Te elementy stanowią istotny fundament prawdziwych osobowych relacji. Stąd słuszność stwierdzenia, że rodzina jest najważniejszym środowiskiem wychowawczym, miejscem kształtowania postaw, ale także budzenia i rozwijania wiary.

Współczesne socjokulturowe przeobrażenia wskazują na potrzebę poszukiwania pozytywnej odpowiedzi i wyprowadzenia wniosków o charakterze postulatów dla duszpasterskiej praktyki w obszarze przygotowania do małżeństwa, towarzyszenia małżeństwom i niesienia pomocy w sytuacji kryzysu. Dotyczą one różnych obszarów: psychologii, komunikacji interpersonalnej, chrześcijańskiej formacji.

Rezultatem badań i analiz w tym obszarze są następujące opracowania: *Katechumenat rodzinny w myśli ks. Franciszka Blachnickiego jako odpowiedź na wyzwania współczesności*, „Studia Redemptorystowskie” 2011, nr 9, s. 7-36; *Katecheza rodzinna w Kościele Domowym*, „Studia Warmińskie” 2012, t. 49, s. 165-180; *Przygotowanie do małżeństwa wobec współczesnych wyzwań kulturowych*, „Studia Warmińskie” 2015, t. 52, s. 215-225; *Portale społecznościowe – od zagrożeń do profilaktyki*, „Studia Warmińskie” 2016, t. 53, s. 233-245; *Społeczno-kulturowy i religijny wymiar globalizacji*, „Teologia Praktyczna” 2017, nr 18, s. 147-162; *Wychowanie w rodzinie w zderzeniu z ideologią gender*, „Studia Łęckie” 21 (2019), nr 4, s. 455-469; *Wizerunek małżeństwa i rodziny na stronach internetowych warmińskich parafii*, „Studia Łęckie” 23 (2021), nr 4, s. 341-355; *Rok Rodziny inspiracją dla katechezy parafialnej*, „Roczniki Teologiczne” 68 (2021), z. 11, s. 105-118; *Sociocultural sources of contemporary youth behavior. Suggestions for child rearing practice*, w: *Improvement of pupils disciplining skills*, red. A. Bielinowicz, Studio Poligrafii Komputerowej „SQL”, Olsztyn 2011, s. 73-81; *Chrześcijańskie wychowanie w rodzinie wobec współczesnych wyzwań kulturowych*, w: *Dom – Rodzina – Małżeństwo*, red. J. Pawlik, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, Olsztyn 2013, s. 55-70; *Małżeństwo i rodzina w krajobrazie mediów elektronicznych*, w: *„Favor matrimonii”? Teoria i praktyka*, (red.) L. Świto, M. Tomkiewicz, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, Olsztyn 2014, s. 153-164; *Wychowanie młodzieży do życia w rodzinie w kontekście ponowoczesności*, w: *Septuaginta pedagogiczno-katechetyczna*, Akademia Ignatianum w Krakowie, Kraków 2017, s. 555-567 (połowa tekstu artykułu, współautorstwo: Anna Zellma); *Cultural model of marriage and family, as shown in selected polish tv series*, „Nova prisutnost” 18 (2020), no 2, p. 311-323. (połowa tekstu artykułu, współautorstwo: Anna Zellma).

Propozycje ks. dra Wojśława Wojciecha Czupryńskiego idą w kierunku znalezienia antidotum na współczesne religijne, społeczne i kulturowe kryzysy, które bardzo często negatywnie wpływają na wspólnotę małżeństwa i rodziny.

Habilitant, w tym obszarze zainteresowań, od lat podejmuje badania nad teoretycznymi i praktycznymi zagadnieniami duszpasterstwa narzeczonych, małżeństw i rodzin. Wieloaspektowo analizuje kwestie dotyczące małżeństwa i rodziny w kontekście współczesnych wyzwań kulturowych. Należy więc wysoko ocenić badania i refleksję naukową dotyczącą małżeństwa i rodziny, które nie tylko dają nowatorskie ujęcia i praxeologiczne propozycje, ale również na nowo pobudzają do twórczej refleksji nad istotą małżeństwa i rodziny.

Znaczący dorobek pisarski ks. dra Wojśława Wojciecha Czupryńskiego, od obrony doktoratu do napisania rozprawy habilitacyjnej, świadczy o jego pracowitości naukowej, zaś jego publikacje wskazują na prawidłowy rozwój i coraz doskonalszy warsztat naukowy. Podjęte przez niego tematy są aktualne i przydatne dla katechetyki oraz teologii pastoralnej. Przyglądając się chronologii publikowania powyższych opracowań, należy podkreślić, że Autor progresywnie uaktywniał się na polu naukowym, w miarę zbliżania się do zaprezentowania swoich badań i namysłu naukowego w rozprawie habilitacyjnej, która jest efektem dojrzenia do samodzielności naukowej. Dorobek naukowy Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora nauk teologicznych zasługuje zatem na pozytywną ocenę zarówno od strony merytorycznej, jak i formalnej. Stanowi widoczny,

rzetelny i znaczący wkład w rozwój tematyki teologicznopastoralnej. Zawiera interesujące impulsy do dalszego poszukiwania nowych kierunków działalności ewangelizacyjnej, katechetycznej, duszpasterskiej oraz refleksji naukowej.

3. Ocena monografii habilitacyjnej

Jako osiągnięcie naukowe będące podstawą postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w myśl ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 1668) (Rozdział 3, artykuły 218-226) Ksiądz dr Wojśław Wojciech Czupryński zgłosił monografię pt. *Małżeństwo i rodzina w świadomości policjantów na przykładzie studentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2020, ss. 327. ISBN 978-83-8100-198-4.

Monografia Ks. dr W. Czupryńskiego dotyczy bardzo ważnego, złożonego i aktualnego zagadnienia, jakim jest małżeństwo i rodzina. Jest ona wyrazem zainteresowań badawczych Autora dotyczących małżeństwa i rodziny. *Małżeństwo i rodzina w świadomości policjantów na przykładzie studentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie* przynosi bogaty i istotny wkład nad badaniami w kwestii teoretycznych oraz praktycznych problemów duszpasterstwa narzeczonych, małżeństw i rodzin. Autor wieloaspektowo analizuje zagadnienia dotyczące małżeństwa i rodziny w kontekście współczesnych wyzwań kulturowych. Zasadniczym motywem podjęcia badań nad wyżej wymienioną problematyką jest dynamiczny proces przeobrażeń społeczno-kulturowych dotyczących małżeństwo i rodzinę, bowiem uwarunkowania obecnego czasu, naznaczonego kryzysem wartości, ideowym pluralizmem, permissywnym moralnym i intensywnie postępującym procesem kontestacji wszelkich norm stanowią poważne wyzwanie dla istnienia oraz funkcjonowania małżeństwa i rodziny.

Habilitant podejmuje próbę wypracowania pastoralnych propozycji w obszarze duszpasterstwa, w tym duszpasterstwa policji (także rodzin policyjnych) oraz systematycznego opracowania problematyki dotyczącej małżeństwa i rodziny w świadomości policjantów na przykładzie studentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie.

Główny problem monografii naukowej został zawarty w pytaniu: Jaka jest świadomość studentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie na temat małżeństwa i rodziny? Celem analiz podjętych przez Habilitanta było również uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania szczegółowe: Jakie jest rozumienie „małżeństwa” i „rodziny” przez badaną grupę studentów? Jakie motywy wyboru małżonka i zawarcia związku małżeńskiego są istotne dla badanej grupy studentów i w jakim stopniu? Jakie opinie wyrażają badani studenci na temat współczesnych form życia małżeńsko-rodzinnego? Co, zdaniem badanej grupy studentów, jest szczególnie ważne w trosce o trwałość małżeństwa? Jakie przekonania wyrażają badani studenci na temat istotnych przymiotów małżeństwa oraz współczesnych modeli rodziny? Jakie są opinie badanej grupy studentów na temat nauczania Kościoła katolickiego dotyczącego małżeństwa i rodziny? Jakie zachowania deklarują badani studenci w sytuacji kryzysu małżeństwa? Jakie

uwarunkowania podmiotowe i społeczne mają wpływ na opinie badanej grupy studentów na temat małżeństwa i rodziny? Jak zmienia się społeczne podejście do instytucji małżeństwa? Czy samorealizacja i autokreacja stają się powoli podstawowymi motywami ludzkich zachowań? Czy i w jakim stopniu zmniejsza się gotowość do poświęcania się innym, w tym tworzenia długotrwałych, usankcjonowanych prawnie relacji?

Odnosząc się do procesów społecznych oraz przemian zachodzących w postrzeganiu małżeństwa i rodziny, Habilitant sformułował następujące hipotezy: pierwsza wskazuje, iż małżeństwo i rodzina zajmują bardzo wysoką pozycję w hierarchii wartości respondentów; druga zwraca uwagę na fakt, że małżeństwo traci wymiar religijny, stając się formalizacją związku dwojga ludzi; trzecia uwidacznia, że wierność małżeńska i nierozzerwalność przestają być postrzegane jako istotne przymioty sakramentalnego małżeństwa; czwarta sygnalizuje, że młodzi ludzie decydujący się na zawarcie małżeństwa nie zawsze kierują się dojrzałymi motywami. Kolejna dowodzi, że wysoki odsetek respondentów posiada odmienny od chrześcijańskiego obraz małżeństwa i rodziny oraz akceptuje alternatywne wobec rodziny nowe formy życia społecznego (np. związki partnerskie); następna pokazuje, że zdecydowana większość respondentów uznaje postulat czystości przedmałżeńskiej za anachroniczny; ostaną akcentuje fakt, że samorealizacja, odniesienie sukcesu i czerpanie przyjemności (z prawem do swobodnej ekspresji seksualnej włącznie) w opinii respondentów stają się coraz częściej akceptowanym stylem postępowania polskiego społeczeństwa.

Autor okazał się badaczem kompetentnym i samodzielnym, znającym dogłębnie problematykę i specyfikę pojmowania małżeństwa i rodziny, twórczo i naukowo ją poszerzając. Analizie poddał nie tylko materiały źródłowe i literaturę przedmiotu, ale przede wszystkim wyniki badań empirycznych przeprowadzonych wśród studentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Obszerny materiał badawczy pozyskał podczas badań przeprowadzonych w roku akademickim 2017/2018 na próbie badawczej liczącej 700 osób. Ogółem uzyskał 637 wypełnionych ankiet (stopa zwrotu 91%), z których 618 zakwalifikował do dalszych analiz. Następnie materiał badawczy poddał analizie ilościowej i jakościowej. Celem tej analizy było zdobycie informacji na temat opinii, przekonań, ocen i wartościowań policjantów w kwestiach dotyczących małżeństwa i rodziny, a przez to uzyskanie odpowiedzi na postawione problemy badawcze oraz dokonanie weryfikacji hipotez badawczych. Wyniki badań Habilitanta pozwoliły mu określić, na ile deklaracje respondentów są typowe dla mentalności współczesnego człowieka, który podlega wpływom kultury ponowoczesnej. Na podstawie wyników badań własnych i ich szczegółowej, a zarazem krytycznej analizy wskazał postulaty pastoralne, które zasługują na uwagę zarówno badaczy, jak i osób odpowiedzialnych za duszpasterstwo policji i towarzyszenie rodzinom policyjnym.

Całościowe ujęcie problematyki widoczne jest w teologiczno-pastoralnym charakterze prezentowanej monografii, a zarazem teoretyczno-empirycznym i interdyscyplinarnym. Przeprowadzone przez Habilitanta badania wymagały odwołania nie tylko do nauk teologicznych, ale także do filozofii, nauk społecznych, pedagogiki i psychologii. Charakter teologiczno-pastoralny, a przy tym teoretyczno-empiryczny wymagał zastosowania odpowiedniej metody, która wyznaczyła kolejne etapy badawcze.

W monografii zastosowana została metoda określana mianem paradygmatu teologicznopastoralnego, która w teologii pastoralnej przyjmuje postać sylogizmu praktycznego: przesłankę większą stanowią postulaty wyprowadzone z Objawienia Bożego; przesłankę mniejszą dane z doświadczenia zaczerpnięte głównie ze źródeł naukowych, takich dziedzin jak: socjologia, pedagogika, psychologia religii; wnioskami są aktualne postulaty odnoszące się do konkretnej działalności pastoralnej. Zgodnie z założeniami tej metody, pierwszy etap obejmował teoretyczne analizy na temat małżeństwa i rodziny w ponowoczesności. Analizie zostały poddane zastane materiały źródłowe (powszechne nauczanie Kościoła katolickiego, nauczanie papieży, wytyczne Kościoła katolickiego w Polsce) dotyczące małżeństwa i rodziny oraz opracowania z zakresu familiologii i teologii pastoralnej. W tym celu wykorzystana została technika badania dokumentów polegająca na ilościowej i jakościowej analizie zawartych w nich treści oraz metoda porównawcza i metoda syntezy. Etap drugi ma charakter socjologiczny. Materiał źródłowy stanowiły wyniki przedstawionych wyżej własnych badań empirycznych. Zaprezentowane w monografii opinie badanych na temat małżeństwa i rodziny, autodeklaracje dotyczące motywów zawarcia związku małżeńskiego i wyboru małżonka, przekonania badanych na temat istotnych przymiotów małżeństwa, nauczanie Kościoła w ocenie badanych, postawy badanych w sytuacji kryzysu małżeństwa stanowią diagnozę świadomości policjantów na temat małżeństwa i rodziny. W opracowaniu zebranego za pomocą kwestionariusza ankiety materiału badawczego wykorzystano analizę tekstu oraz tabelaryczną i graficzną wizualizację danych. Wyniki analiz zaprezentowane zostały w postaci tabel, także wykresów. Jest to punkt dojścia socjologii, a jednocześnie punkt wyjścia do dalszych analiz o charakterze teologicznopastoralnym. Ostatni etap, prakseologiczny, najpierw obejmuje analizę i interpretację wniosków z przeprowadzonych badań, a następnie ich syntetyczne przedstawienie i omówienie. Na tej podstawie zostały zarysowane kierunki duszpasterstwa policji w służbie rodzin, w tym cele i zadania formacji rodzin policyjnych oraz duszpasterstwa rodzin w ramach duszpasterstwa policji.

Ksiądz dr Wojśław Wojciech Czupryński monografię pt. *Małżeństwo i rodzina w świadomości policjantów na przykładzie studentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie*, podzielił na trzy części. Część pierwsza teoretyczna ma na celu ukazanie chrześcijańskiej wizji małżeństwa i rodziny w kontekście ponowoczesności. Składa się z czterech rozdziałów. Najpierw Habilitant ukazał małżeństwo i rodzinę w świetle teologii biblijnej. Następnie przeprowadził analizę źródeł teologicznych: powszechnego nauczania Kościoła katolickiego, nauczania papieży i wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce na temat małżeństwa i rodziny. Ta część zawiera również refleksje dotyczące: postmodernizmu, antropologii horyzontalnej oraz idei *gender*, która skrajnie kwestionuje wartość chrześcijańskiego małżeństwa i rodziny. Analizie została poddana zarówno antropologia płci kulturowej, jak i socjologia płci kulturowej i nowa wizja społeczeństwa. Pozwoliło to Habilitantowi na dojście do stwierdzenia, że nauczanie Kościoła na temat małżeństwa i rodziny wypływa wprost z Pisma Świętego, gdzie małżeństwo

przedstawiane jest jako nierozzerwalny związek mężczyzny i kobiety, oparty na wiernej miłości i błogosławieństwie Boga.

Prezentując posoborowe nauczanie Kościoła katolickiego dotyczące małżeństwa i rodziny, Autor monografii słusznie podkreśla, że Kościół – mimo zmian społecznych i kulturowych oraz zmian wynikających z ponowoczesności – chce zdecydowanie dokonywać nowej refleksji, a także zmian w zakresie dotychczasowej działalności pastoralnej w różnych środowiskach. Cechą charakterystyczną obecnego zaangażowania Kościoła na rzecz małżeństwa i rodziny jest towarzyszenie małżonkom i ich potomstwu w odkrywaniu zagrożeń oraz wychodzenie naprzeciw szczególnym aktualnym potrzebom małżeństw i rodzin chrześcijańskich.

Należy stwierdzić, że powyższe analizy teoretyczne przeprowadzone bardzo umiejętnie i syntetycznie zostały podjęte słusznie przez Habilitanta, bowiem umożliwiły krytyczną ocenę wyników badań empirycznych.

Druga część monografii to część empiryczna. Składa się ona z sześciu rozdziałów. Pierwszy z nich przedstawia metodologię badań własnych (przedmiot, cel, problemy i hipotezy badawcze, metody, techniki i narzędzia badawcze, organizację i przebieg badań oraz charakterystykę badanej populacji). W rozdziale drugim najpierw Autor zaprezentował rozumienie przez policjantów pojęć „małżeństwo” i „rodzina”, a następnie przedstawił opinie na temat nowych form życia małżeńsko-rodzinnego i związków nieformalnych. Zabieg ten był konieczny, aby zrozumieć wypowiedzi respondentów dotyczące motywów zawarcia związku małżeńskiego i wyboru współmałżonka. Istotną część rozdziału drugiego stanowi analiza przekonań respondentów na temat przymiotów małżeństwa: nierozzerwalności, jedności (wyłącznieści), płodności i sakramentalności. W tym kontekście przedmiotem analiz była ocena przez respondentów nauczania Kościoła na temat małżeństwa sakramentalnego, nierozzerwalności małżeństwa, aborcji i stosowania antykoncepcji. W rozdziale piątym Habilitant skoncentrował się na opinii policjantów na temat koniecznych zmian w nauczaniu moralnym Kościoła katolickiego. Zwieńczeniem części empirycznej niniejszej monografii są analizy podjęte w rozdziale szóstym. Dotyczą one deklaracji badanych policjantów na temat postaw w sytuacji kryzysu małżeństwa. Na podstawie pozyskanego materiału empirycznego ks. dr Wojśław Czupryński przedstawił postawy respondentów wobec zdrady współmałżonka oraz formy pomocy w przypadku kryzysu małżeństwa. Analizy prowadzone w części drugiej monografii zostały wzbogacone o odwołanie do badań prowadzonych przez CBOS oraz inne ośrodki i instytucje badawcze zainteresowane badaniami socjologicznymi na temat różnych aspektów małżeństwa i rodziny.

Odpowiednio do omawianej problematyki, w trakcie analizy poszczególnych kwestii, Autor poddał weryfikacji hipotezy badawcze. Podjęte w tej części monografii analizy pozwoliły Habilitantowi dokonać weryfikacji siedmiu – postawionych w rozdziale metodologicznym – hipotez badawczych. Potwierdziło się sześć z nich. Jedna została zweryfikowana negatywnie. Okazało się bowiem, że wierność małżeńska i nierozzerwalność nie przestają być postrzegane przez badanych policjantów jako istotne przymioty sakramentalnego małżeństwa. Co ważne, te przymioty małżeństwa stanowią

znaczącą wartością dla respondentów, którzy deklaruowali się jako „głęboko wierzący”. Potwierdzone hipotezy dotyczyły zwłaszcza bardzo wysokiej pozycji małżeństwa i rodziny w hierarchii wartości respondentów, a także zaniku wymiaru religijnego małżeństwa, stawania się formalizacją związku dwojga ludzi, nie zawsze kierowania się dojrzałymi motywami w decyzji o zawarciu małżeństwa i postrzeganiem postulatów czystości przedmałżeńskiej za anachroniczny. Częściowo również Autor pozytywnie zweryfikował hipotezę, że wysoki odsetek respondentów posiada wypaczony obraz małżeństwa i rodziny oraz akceptuje alternatywne wobec rodziny nowe formy życia społecznego (np. związki partnerskie). Ks dr Wojśław Czupryński uzyskał potwierdzenie, że z jednej strony respondenci właściwie rozumieją małżeństwo i rodzinę, z drugiej natomiast akceptują alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego (np. związki partnerskie). Pozytywnie zweryfikował również hipotezę, że samorealizacja, odniesienie sukcesu i czerpanie przyjemności (z prawem do swobodnej ekspresji seksualnej włącznie) w opinii respondentów stają się coraz częściej akceptowanym stylem postępowania. Wynika to m.in. z silnego wpływu kultury ponowoczesnej, w której promuje się wartości indywidualistyczne, takie jak: niezależność, autonomia, osobista przyjemność, sukcesy w życiu zawodowym.

W trzeciej części monografii Habilitant przedstawił wnioski z przeprowadzonych badań i postulaty na przyszłość dla duszpasterstwa policji i duszpasterstwa rodzin. Wnioski dotyczą kondycji moralnej i religijnej rodzin policyjnych w kontekście przemian. Habilitant zaznaczył, że pustka aksjologiczna i przekonania typowe dla kultury doraźności, w której daje się zauważyć negację uniwersalnych i nadprzyrodzonych wartości prowadzą do licznych zmian w zakresie funkcjonowania rodzin policyjnych. Autor zwrócił uwagę na model duszpasterstwa rodzin, które powinno funkcjonować w ramach duszpasterstwa policji.

Wyniki badań które Habilitant uzyskał na podstawie ankiet wśród studentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie potwierdzają przywiązanie do wartości rodziny i małżeństwa. Jednakże małżeństwo traci jednak swój wymiar religijny, stając się jedynie formalizacją związku dwojga ludzi, przy jednoczesnym założeniu, że wierność małżeńska i nierozzerwalność przestają być postrzegane jako istotne przymioty małżeństwa. Ogólna areligijność cywilizacji, postępująca sekularyzacja (wraz z sekularyzmem zaangażowanym w propagowanie totalnie świeckiego modelu życia), pustka aksjologiczna, kultura doraźności, mentalność tymczasowości i przygodności stymulowana ideologią postmodernizmu to składa się tylko na jedną z przyczyn. Druga związana jest z pewnym rodzajem trudności Kościoła w udzielaniu adekwatnej duszpasterskiej odpowiedzi wobec pojawiających się wyzwań, dlatego też wnikliwa i obiektywna analiza jest konieczna, aby posługa zbawcza Kościoła mogła być skutecznie urzeczywistniana.

W zakończeniu monografii Ks. dr Wojśław Czupryński podejmuje próbę sformułowania celów i zadań w formacji rodzin policyjnych, a następnie naszkicowania modelu duszpasterstwa rodzin w ramach duszpasterstwa policji. Habilitant wśród najważniejszych postulatów pastoralnych wymienia: konieczność przeorientowania

duszpasterstwa na optykę ewangelizacyjną, pogłębienie więzi ze wspólnotą Kościoła postrzeganego jako „wspólnota wspólnot”, ewaluowanie duszpasterstwa policji w stronę małych wspólnot formacyjnych, odnowienie duszpasterskiej praktyki przygotowania do małżeństwa. Autor zaznaczył, że cele i zadania duszpasterstwa rodzin policyjnych warunkują odpowiedni dobór metod, form i środków duszpasterskich. Wśród podstawowych form duszpasterskich, które wyznaczają ogólną koncepcję duszpasterstwa rodzin w ramach duszpasterstwa policji, ks. dr Wojśław Czupryński wymienia między innymi: przepowiadanie kerygmatyczne, wspólnotowy wymiar przekazu wiary, towarzyszenie duchowe i poradnictwo rodzinne.

Należy podkreślić, że prezentowana monografia jawi się jako dzieło w swoim charakterze przemyślane i spójne. Autor bardzo dobrze opanował „język specjalistyczny”, którym swobodnie się posługuje oraz potwierdza znakomite przygotowanie merytoryczne. Okazał się także badaczem kompetentnym oraz dojrzałym naukowcem w zakresie doboru źródeł i literatury przedmiotu oraz w kwestii ich analizowania i wnioskowania, co stawia go w szeregu naukowców dobrze przygotowanych do podejmowania samodzielnych badań i rozwiązywania jeszcze bardziej zawiłych problemów naukowych.

Warto również zauważyć, że recenzowana monografia nie mogłaby przybrać przedstawionego kształtu, gdyby nie badawcze doświadczenie i dociekliwość Autora. Nabył umiejętność selekcjonowania dotychczasowej wiedzy, z której wydobywa to, co istotne dla jego zainteresowań po to, aby uzupełnić zastany stan wiedzy oraz sformułować nowe ustalenia. To sytuuje Habilitanta w szeregu dobrze przygotowanych badaczy do samodzielnej pracy naukowej.

Zaprezentowana przez ks. dra Wojśława Wojciecha Czupryńskiego monografia jest publikacją ciekawą, ambitną i aktualną. Autor potrafi w sposób interesujący i dojrzały pisać o trudnych i złożonych kwestiach. Podjął wiele wciąż aktualnych i ważnych wątków, co wskazuje na dobrą orientację Habilitanta w perspektywie współczesnej myśli teologiczno-pastoralnej. Przeprowadzone rozległe analizy oraz sformułowane wnioski mają charakter kompetentnej i profesjonalnej refleksji naukowej. Monografia realizuje w sposób jasny, a także ambitny projekt badawczy założony przez Habilitanta.

4. Ocena aktywności naukowej

Ksiądz dr Wojśław Wojciech Czupryński aktywnie uczestniczy w wielu wymiarach życia uniwersyteckiego: dydaktycznym, organizacyjnym, społecznym. Prowadzi wykłady w Wydziale Teologii UWM w Olsztynie oraz w Wydziale Nauk Społecznych w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, uczestniczył w licznych konferencjach krajowych oraz międzynarodowych: Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Świat rodziny. Perspektywa interdyscyplinarna*, Olsztyn 23.05.2012. Referat pt. *Przygotowanie do życia w małżeństwie i rodzinie w dobie postmodernizmu na przykładzie Ośrodka Formacji Małżeńskiej w Olsztynie*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Jak przepowiadać dziś. Głoszenie słowa Bożego w służbie chrześcijańskiej wiary*, Olsztyn 24-25.10.2012. Referat pt. *Katecheza*

drogą do wiary dojrzałej; Ogólnopolska Konferencja Naukowa – XIV Dni Interdyscyplinarne. Wydziału Teologii UWM w Olsztynie: *Jak katechizować dziś?* Olsztyn 30-31.08.2013. Referat, pt. *Katecheza drogą do wiary dojrzałej. Ewangelizacyjny model przygotowania do sakramentu bierzmowania*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Rok wiary inspiracją refleksji katechetycznej*, Częstochowa 27-28.09.2013. Referat pt. *Katecheza drogą do wiary dojrzałej. Ewangelizacyjny model przygotowania do sakramentu bierzmowania. Od akcji duszpasterskich do stałej formacji uczniów Jezusa*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Sacrum w mediach*, Olsztyn 11.05.2015. Referat pt. *Między prawdą i propagandą – narracje i techniki manipulacyjne w medialnym przekazie religijnej rzeczywistości*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Misja teologii w uniwersytecie*, Olsztyn 09-10.06.2015. Referat pt. *Chrześcijańska nauka o człowieku w służbie wychowania*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa: *Aktualność myśli pastoralno-katechetycznej ks. Franciszka Blachnickiego*, Katowice 21.10.2016. Referat pt. *Katecheza parafialna. Ewangelizacyjno-katechumenalny zwrot w duszpasterstwie*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa z okazji 25-lecia Diecezji Ełckiej, pt.: *W kalejdoskopie wyzwań duszpasterskich*, Ełk 25.03.2017. Referat pt. *Ruchy, wspólnoty i stowarzyszenia kościele szansą na budowanie i urzeczywistnianie Kościoła «wspólnoty wspólnot»*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa, pt.: *Młodość, wiara i rozeznanie powołania – w kierunku synodu o młodości*, Warszawa 15-16.09.2017. Referat pt. *Kościół żywych czy martwych?*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa, pt.: *Katecheza dorosłych dla Kościoła w Polsce*, Częstochowa 26-27.09.2017. Referat pt. *Katecheza przedmałżeńska*; Konferencja Międzynarodowa The 2nd Colloquia Familiaria. International Interdisciplinary Scientific Conference: *Marriage and Family in Different Cultures and Religions*, Niemcy, Sankt Augustin, 20-21.05.2019. Referat pt. *Cultural model of marriage and family, as shown In selected polish tv series (Wzorzec kulturowy małżeństwa i rodziny na przykładzie wybranych seriali telewizyjnych jako wyzwanie pastoralne)*; Ogólnopolska Konferencja Naukowa – XIV Dni Interdyscyplinarne Wydziału Teologii UWM w Olsztynie.: *W trosce o wychowanie. Rodzina, szkoła, Kościół, policja. W czterdziestolecie ogłoszenia adhortacji apostolskiej „Catechesi Tradendae” św. Jana Pawła II*, Olsztyn 22-23.10.2019. Referat pt. *Przygotowanie do małżeństwa wobec współczesnych wyzwań kulturowych*; Konferencja międzynarodowa: *Edukacja w pandemii. Nowe zjawiska, zagrożenia i szanse. Perspektywa edukacji (nie tylko) służb państwowych*, Szczytno 3.03.2021. Referat pt. *Sztuka towarzyszenia młodym w czasie pandemii* oraz brał udział w międzynarodowej konferencji naukowej połączonej z pobytem studyjnym; *Attestato di partecipazione: Pontificio Istituto Teologico Giovanni Paolo II*; Roma 23.11.2018.

Habilitant prowadzi na Wydziale Teologii UWM w Olsztynie wykłady dla studentów z zagadnień takich, jak: *Dydaktyka religii, Dydaktyka wychowania do życia w rodzinie, Współczesne koncepcje wychowania, Katechetyka fundamentalna, Katechetyka materialna, Wstęp do katechizmu*. Ponadto na Wydziale Nauk Społecznych w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie ma następujące zajęcia: *Etyka zawodowa funkcjonariusza służb mundurowych, Etyka stosowana*. Pod jego kierunkiem powstały 23 prace magisterskie oraz napisano 6 prac licencjackich; był recenzentem 17 prac magisterskich, dwukrotnie pełnił funkcję promotora pomocniczego w zakończonym przewodzie doktorskim; jest

promotorem pomocniczym w trzech otwartych przewodach doktorskich. Posiada więc już odpowiednio duże doświadczenie dydaktyczne.

5. Aktywność organizacyjna i społeczna

Zaangażowanie organizacyjne ks. dra W. Czupryńskiego jest wielorakie. Był członkiem komitetu organizacyjnego: *XIV Dni Interdyscyplinarne: Jak katechizować dziś?*, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, 30-31.08.2013; *Jak przepowiadać dziś? Głoszenie Słowa Bożego w służbie chrześcijańskiej wiary*, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, 24-25.10.2012; *Odpowiedzialność prawna i etyczna nauczyciela i dyrektora szkoły*, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, 30.11.2013; *Duszpasterz w służbie żywego Kościoła – w 30. rocznicę śmierci ks. Franciszka Blachnickiego*, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, 12.05.2017; *Misja wychowawcza współczesnej szkoły*, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, Kuratorium Oświaty w Olsztynie, 25.10.2017; *XX Dni Interdyscyplinarne: W trosce o wychowanie: rodzina, szkoła, Kościół, policja. W czterdziestolecie ogłoszenia Adhortacji Apostolskiej «Catechesi Tradendae» św. Jana Pawła II*, Wydział Teologii UWM w Olsztynie, 22-23.10.2019.

6. Działalność popularno-naukowa

Cennym przejawem aktywności Habilitanta jest popularyzowanie myśli naukowo-badawczej oraz praktyki duszpastersko-katechetycznej. Jest między innymi współautorem rekomendowanego przez Krajowy Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin podręcznika do katechez przedmażeńskich: *Laboratorium miłości, Przygotowanie do sakramentu małżeństwa*, Olsztyn: Fundacja Aktywnej Rodziny 2021, ss. 74. Należy dodać, że do książki dołączone są materiały multimedialne i karty pracy. To nowatorska formuła przygotowania do małżeństwa. Spotkania są zaplanowane ze specyficznym rodzajem dynamiki dla narzeczonych z wykorzystaniem wielu różnorodnych metod warsztatowych.

W szeroko zakrojonej aktywności Habilitanta należy wymienić również działalność duszpasterską, wychowawczą, prasową, radiową i telewizyjną: Duszpasterz akademicki (2000–2003, 2006–2011); Prefekt Wyższego Seminarium Duchownego w Olsztynie (2008–2011); Założyciel i Dyrektor Ośrodka Formacji Małżeńskiej w Olsztynie, a następnie Akademii Liderów Rodziny (2008–2020); Duszpasterz Nauczycieli i Wychowawców Archidiecezji Warmińskiej (2012–2017); Diecezjalny Moderator *Domowego Kościoła* (2017–2018); Redaktor strony „Przed niedzielą” w „Gazecie Olsztyńskiej” i współpracownik serwisu wiara.wm.pl. (2007-2015). Autor cotygodniowych felietonów i rozważań do niedzielnych ewangelii; Członek Rady Programowej TVP Olsztyn (2017–2020); Udział w audycjach radiowych (Radio Olsztyn, Radio Plus, Radio Profeto) i telewizyjnych (TVP Olsztyn, Telewizja Olsztyn); Przewodniczący Rady Ruchów Katolickich Archidiecezji Warmińskiej (2015–); Członek Komitetu Głównego Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Rodzinie – projekt realizowany

we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki (2017–); Dyrektor Wydziału Duszpasterstwa Rodzin Kurii Archidiecezji Warmińskiej (2017–); Duszpasterstwo Rodzin Archidiecezji Warmińskiej od pięciu lat organizuje m.in. *Tydzień Małżeństwa* (szereg wydarzeń kulturalnych, popularnonaukowych, religijnych, dla małżeństw i rodzin). Każdego roku w wydarzeniu uczestniczy ok. 3000 osób; Proboszcz i Kustosz Sanktuarium Krzyża Świętego w Klebarku Wielkim (2017–); Kapelan w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie (2019–); Adiunkt w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie (2020–); Dyrektor Centrum Wsparcia Małżeństwa i Rodziny „uMOCnieni” (2021–) – projekt realizowany we współpracy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej oraz Rządowym Centrum Legislacji (specjalistyczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna, koordynacja duszpasterstwa rodzin, działalność wydawnicza – opracowanie autorskiego programu przygotowania do małżeństwa pt. *Laboratorium Miłości* oraz materiałów dla formacji małżonków pt. *Misja Miłość w małżeństwie*); Współpraca z Kuratorium Oświaty w Olsztynie i Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie w organizacji konferencji naukowych i szkoleniowych dla nauczycieli.

Wniosek

Całokształt dorobku naukowego ks. dra Wojsława Wojciecha Czupryńskiego jest nie tylko bogaty, ale także oryginalny i nowatorski. Dotyczy to szczególnie rozprawy habilitacyjnej, która zarówno pod względem merytorycznym i formalnym odznacza się dojrzałością i samodzielnością. Habilitant ma wyraźnie określone pola badawcze, w ramach których podejmuje ciekawe badania, dzieląc się z innymi wynikami swoich naukowych poszukiwań. Można powiedzieć, że jest on już dojrzałym intelektualnie badaczem naukowym prezentującym dobry poziom erudycji i zdolności do obiektywnej interpretacji problemów. Spełnia tym samym kryteria wskazane przez ustawę o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 1668) (Rozdział 3, artykuły 218-226). Stawiam zatem wniosek o dopuszczenie ks. dra Wojsława Wojciecha Czupryńskiego do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Ks. dr hab. Piotr Goliszek prof. KUL

